

VERSLAG VAN EEN EERSTE DOCENTENREIS BRUSSEL

'BRUSSEL IS EEN SNOEPWINKEL'

'Welkom bij een experiment.' Met deze woorden heette Eddy Habben Jansen, directeur van ProDemos, de deelnemers van de eerste docentenreis Brussel 's avonds welkom tijdens het diner. De deelnemende docenten, uit alle hoeken van Nederland en van allerlei opleidingen hadden er een drukke dag op zitten.

In het goed beveiligde Brussel werd het gezelschap die dag aan veel security checks onderworpen.

Jammer genoeg nam dat veel kostbare tijd in beslag, maar de deelnemers kwamen wel op erg bijzondere plekken.

BAS BANNING

Er was gelukkig ook tijd voor een bezoekje aan het infopoint Europa voor lesmateriaal en posters over de Europese Unie (foto: Bas Banning).

In het nieuwe regeerakkoord heeft het kabinet uitgesproken dat iedere scholier een keer naar het parlement moet gaan, maar zou het niet ook goed zijn om iedere leerling minstens een keer in zijn schoolcarrière naar Brussel te laten gaan? Daar worden tegenwoordig immers de echt belangrijke beslissingen genomen. Op 12 en 13 april jongstleden nam een groep van meer dan veertig docenten en docenten-in-opleiding deel aan de studiereis Brussel. Deze reis werd georganiseerd door ProDemos in samenwerking met het Huis van Europa. De studiereis was binnen twaalf uur uitverkocht - een signaal dat deze reis voorziet in een behoefte van docenten burgerschap en maatschappijleer.

NIET SLECHT

De eerste dag ging vliegend van start met een bezoek aan het Berlaymontgebouw, het hoofdkwartier van de Europese Commissie. Hier vertelde Dirk Volkaert van het Directoraat-generaal Informatie en communicatie over de 'Road to Sibiu'. In deze Roemeense stad vergaderen de Europese leiders op 9 mei 2019 over de toekomst van Europa. Volkaert schetste hoe deze weg tot nu toe is verlopen. Naar aanleiding van het zestigjarig bestaan van het *Verdrag van Rome* verscheen in 2017 een witboek Europa. Volkaert is een vurig pleitbezorger van Europa. 'In de zestig jaar sinds het *Verdrag van Rome* hebben we het verdomd niet slecht gedaan, want', zo stelde hij, 'Europa kost niet zoveel. Slechts 2 procent van onze belastinginkomsten gaan naar Europa. Het geld dat Europa uitgeeft is vergelijkbaar met een groot Duits ministerie, maar het is bijna niet te meten wat we er voor terugkrijgen.' Wel was Volkaert (op persoonlijke titel, dat wel) kritisch over het proces rond de aanstelling van Martin Selmayr als secretaris-generaal van de Europese Commissie.

BUBBEL

Na een verplaatsing naar het gebouw van het Europese parlement vertelde Agnes Jongerius, Europarlementariër van de PvdA over haar Europese ervaringen. Zij houdt zich onder andere bezig met het dossier van de nulurencontracten. Voor een nieuwsgierig iemand zoals zij is Brussel 'een snoepwinkel'. Wel erkent ze de Brusselse bubbel: 'Het gebouw is een dorp op zich, met een kapper en een restaurant'. Door een eerder opgelopen vertraging werd het helaas slechts een kort gesprek.

De deelnemers kregen vervolgens een rondleiding door het 'democratisch hart van de Europese Unie', de Hemicycle, oftewel de plenaire zaal van het Europees Parlement. De aanwezigen kregen een uitgebreide uitleg over het stemmen, de vorming van fracties en de simultaanvertalers.

Deelnemers eerste docentenreis naar Brussel (foto: Bas Banning)

Hierna werd een bezoek gebracht aan het Parlementarium, het bezoekerscentrum van het Europees Parlement. Henk Prummel leidde ons rond in het museum, maar liet ons ook de interactieve simulatieruimte zien, waar klassen een high tech-wetgevingsspel spelen. Met name de havo/vwo-docenten sprak dit zeer aan.

DANSPARTNER

Tijdens het diner vertelde Janneke Timmer, vertegenwoordiger van de Staten-Generaal in Brussel, over haar werkzaamheden. Zij houdt beide Kamers op de hoogte van wat er in Brussel gebeurt. Ze pleitte ervoor om Europa als danspartner te zien, waarbij het voor Nederland van belang is om niet te vroeg of te laat in te stappen en bij te sturen. Zo kon de besluitvorming overgaan van een hortende en stotende quick step in een soepele wals.

De tweede dag begon in de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging in de Europese Unie. Persattaché Roy Kenkel legde zijn rol uit: 'Wij ondersteunen premier Rutte en de overige ministers in Europa'. Kenkel wilde van de aanwezige docenten weten hoe hun leerlingen Europa zagen. Hierna ontstond zich een gesprek over hoe lastig het voor leerlingen is om Europa tastbaar en begrijpelijk te maken. Wat hierbij opviel was het verschil tussen hoe mbo-docenten en havo/vwo-docenten Europa behandelden. Voor havo/vwo-leerlingen is de Europese Unie een potentiële werkgever, terwijl mbo-studenten eerder de nadelen zien.

De persattaché zag een schijntegenstelling tussen het nationale belang en het Europese belang. Europa was volgens hem niets meer dan een verlengstuk van de nationale overheid. Ten slotte pleitte Kenkel voor meer ondersteuning voor Nederlandse par-

lementariërs, zodat zij voldoende invloed op het Europese wetgevingsproces kunnen uitoefenen.

Ook bij dit onderwerp kwam aan het licht dat er binnen de groep een verschil was tussen de doorgewinterde Europakenners die voor verdieping aan deze docentenreis deelnamen en de docenten die nog niet alle ins en outs van de verschillende Europese instituten kenden en juist voor hun kennislacune mee naar Brussel gingen.

VERVOLG

Terug in het Berlaymont legde Akshai Patki, beleidsmedewerker van het Directoraat-generaal Klimaatbescherming van de Europese Commissie, de deelnemers uit hoe de Europese besluitvorming van het Europees klimaatbeleid tot 2030 werkte. Als kers op de taart mochten de deelnemers aanwezig zijn bij een persbriefing van de Europese Commissie.

De reis eindigde met een bezoek aan het Huis van de Europese geschiedenis. Een transnationaal museum dat niet over de geschiedenis van de Europese Unie gaat, maar de bezoeker wil confronteren met de uitgebreide Europese geschiedenis van de negentiende eeuw tot nu; op zich al een bestemming die een dagdeel waard was, maar tegen die tijd zaten de meeste deelnemers al meer dan vol. In de lange terugreis hadden ze gelukkig voldoende tijd om alles te laten bezinken. Ondanks het volle programma en verschillende aandachtspunten waren de meeste deelnemers dik tevreden. ProDemos zal dan ook in het najaar een nieuwe Brusselreis organiseren. ◆

OMAIRA VILLAREAL | ROC VEILIGHEIDSCOLLEGE

'Nu weet ik toch iets meer van de Europese constructie. Het is gaan leven. Dat er een permanente Nederlandse vertegenwoordiging is, dat wist ik ook niet. Het bezoek aan het Parlementarium is me bijgebleven.'

VIVIAN TIEMERSMA | OPLEIDING DOCENT MAATSCHAPPIJLEER NHL LEEUWARDEN, DERDE LEERJAAR

'Ik moet alles nog een beetje laten bezinken. Ik heb wel heel veel dingen kunnen zien. Ik zou de volgende keer met leerlingen mee willen. Laat ze het echt maar eens doen. Ik denk dat dat juist wel heel leuk is.'

LUC VANDEZANDE | CSW MIDDELBURG

'Ik geef maatschappijleer op een tweetalige school en ben aan het proberen het stuk Europa groter te maken. Dit was een goede gelegenheid om de instituties eens van binnenuit te bekijken om het wat in mijn lessen uit te breiden. Het programma was heel interessant, maar te vol.'

ELINE DE GRAAF | VAVO RIJNSMOND COLLEGE

'Mij verbaasde het enigszins dat er de afgelopen dagen ook vragen werden gesteld over hoe de Europese Unie werkt. De basiskennis zou je moeten hebben als docent maatschappijleer. Ik had ook gehoopt dat wat duidelijker de link naar het onderwijs werd gelegd. Hoe je zoiets abstracts als de Europese Unie dichterbij de leerlingen - bij hun belevingswereld - kunt brengen.'

JEROEN COUMOEU | STC SCHEEPVAART EN TRANSPORTCOLLEGE ROTTERDAM, VMBO-3-BASIS-KADER EN -GEMENGDE LEERWEG

'Ik vind het belangrijk om ergens fysiek aanwezig te zijn en dit leek me erg leuk omdat ik er zelf relatief weinig van afwist. Ik zoek naar mogelijkheden om dit met mijn leerlingen te bezoeken, om hier een dagexcursie van te maken of zo. Tot nu toe ben ik daarvan niet helemaal overtuigd. Dat heeft te maken met het niveau van mijn leerlingen.'